

Kimmo Kiljunen sd

Kirjallinen kysymys voimakkaasti kasvavasta halpatuotteiden verkkokaupasta ja sen haitallisista seurauksista

Eduskunnan puhemiehelle

Ulkomaisten verkkokauppojen toimittamien halpatuotteiden virta kotimaisille markkinoillemme lisääntyi viime vuonna hyvin voimakkaasti. Erityisesti kasvoi Kiinasta tulleiden alle 150 euroa maksavien, tuontitullittomien tavaroiden määrä, joka lähes yhdeksänkertaistui edellisvuoteen verrattuna. Eniten tilattiin halpoja vaatteita, ja keskimäärin tilauksen arvo oli vain noin kuusi euroa.

Ei-kestävien halpatuotteiden vyöry Suomeen ei ole ongelmatonta. Kotimaan talous kärsii halpatavaroiden toimittajien välttämässä maksamasta veroja ja tullimaksuja. Epätasa-arvoiset toimintaedellytykset luovat epäreilun kilpailuaseman yrityksille, jotka suorittavat velvoitemaksunsa. Vääristynyt kilpailu vaikeuttaa kotimaisten yritysten toimintaa ja johtaa jopa suomalaisten työpaikkojen menetykseen.

On ongelmallista, että halpatuotteiden valmistajia ja tuotantoprosesseja on vaikea tai jopa mahdotonta jäljittää. Myös tuotantotapojen vastuullisuus herättää vakavia kysymyksiä, ja on epäily, että valmistajat jättävät tuotantokustannusten alentamiseksi noudattamatta työehtoja tai käyttävät alipalkattua työvoimaa.

Vastuullisuuden lisäksi yhä useammin kuluttajia huolestuttaa halpatuotteiden turvallisuus. Esimerkiksi vuonna 2023 havaittiin peräti 3 400 vaarallista tuotetta, mikä on yli 50 prosenttia enemmän kuin vuonna 2022. Tämä vahvistaa epäilyjä siitä, että halpatuotteiden valmistajat eivät noudata eurooppalaisia turvallisuusvaatimuksia eikä tuotteita testata yhtä hyvin kuin eurooppalaisia tuotteita. Haitallisia kemikaaleja ja rakenteellisia riskejä on löydetty muun muassa elektroniikasta, kosmetiikasta ja vaatteista, jopa lasten leluista.

Halpatuotteiden vyöry heikentää kestävästä kehitystä ja lisää ympäristökuormaa sekä jätteiden määrää, kun heikkolaatuiset tuotteet hajoavat nopeasti eikä niitä voi korjata. Myös tuotteiden kuljetus eri puolilta maailmaa aiheuttaa huomattavia päästöjä.

Ilmiön hallitsemiseksi tarvitaan nopeasti tiukempaa sääntelyä ja valvontaa sekä yritysten tasapuolisten kilpailuolosuhteiden varmistamista. Myös kuluttajia on ohjattava tekemään turvallisia ja vastuullisempia valintoja.

Kirjallinen kysymys KK 482/2024 vp

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Aikooko ministeri ryhtyä toimiin Suomeen eri puolilta maailmalta tulevan ei-kestävän kulutuksen halpatuotevirran rajoittamiseksi,

mitä toimia ministeri pitää tärkeimpinä halpatuotteiden kuluttajaturvallisuuden parantamiseksi ja niiden ympäristölle aiheutuvan kuormituksen vähentämiseksi ja

mitä toimia ministeri pitää kiireellisimpinä reilun yritystoiminnan periaatteiden ja kotimaisten markkinoiden suojelemiseksi ulkomaiselta halpatuonnilta?

Helsingissä 22.1.2025

Kimmo Kiljunen sd